

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 ft. — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy órára . . . 1 „ — „
 Egyes szám 4 kr.

lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főútr. 1828. sz.)
 barmintva küldendő.

Előfizethető helyben:
 Tolegdi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főútr. 1828. sz.
 alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAI KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasznos pénti sorát 5 kr. Nagyból
 terjedelmű a többzori hirdetések alká-
 szint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg
 díj minden külön bejelölés nélkül.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újdonság sorok 50 kr.

Nyitási költségek minden pénti sorra
 50 krajczár.

Hirdetéseket fölvetnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főútr. 1828. sz.
 alatt.)

Kéziratok nem adódnak vissza.

A protekció-láz.

(A—s.) Alig dühöngött oly intenzi-
 ven a protekció-láz, mint napjainkban.
 Az egész ország belekerült e vészes for-
 gatagba. Magas és kisebbbrangu köz-
 magánhivatalnokok, az egész értelmi osztá-
 ly, de sőt az ügyvédek, orvosok, ke-
 reskedők, iparosok is protekcióval igye-
 keznek maguk részére biztosítani a boldo-
 gulhatást. Valóságos epidémiája ez az
 emberiségnek.

A közéletben gyakran észlelhető,
 hogy egyesek oly pozíciókat foglalnak
 el, melyek sem munkásságuknak, sem
 tehetségüknek, illetve képességüknek ön-
 kéntelen folyományai; s ha kérdezzük,
 hogy honnan e kiváló szerencse, azt kap-
 juk feleletül: »hja; kitünő protekciójuk
 van!»

Ez a veszedelmes társadalmi beteg-
 ség benne rejlik a levegőben, ragály ut-
 ján terjed, pedig nyomában az emberi
 tulajdonságok zavarra és bomlása köve-
 kezik. — A modern szellem kalauzólása
 mellett kéjes cinizmussal forgatja ki az
 embert a maga valóságából s utóvégre
 is értelmi szegényen hagyja magára a
 tájékozatlanság utvesztőjében. Hány jobb
 sorsra érdemes lélek vesztí egyensúlyát,
 hány ember veti az élet tengerébe hajója
 iránytűjét és zúlik el a fin siècle-ideák
 enerváló hatása alatt? Semminek sincs
 értéke, sem a tudásnak, sem a képzett-
 ségnek, sem a hitnek, sem az erkölcsök-
 nek, minden semmi, csak fő a protek-
 czió, ez pótol mindent. A legprimitívebb
 tehetség, a leggyöngébb tetted benne
 istápolót talál; nem azt nézik: alkalmas
 vagy-e erre vagy arra az állásra, hanem
 azt, hogy ki ajánl? Azok, kik e század
 végén keresztülmennek e procedurán,
 tapasztalhatják hogy az előremenetelben
 szükségük van egy jól zsrált váltóra,
 melyen a protektorok, mint kezesek, vál-
 laljanak érte felelősséget jövőbeli műkö-
 déseért.

De tegyük fel, hogy a szegény ügy-
 fogyott embernek nem állnak rendelkezé-
 zésére ily kezesek, mitévő legyenekkor?
 vagy mit cselekedhetik ilyenkor?

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

MIKÓ ZSUZSI.

Mikó Zsuzsi kendőt vet a nyakába,
 Csecsemőjét fölveszi a karjára;
 Esteledik, nő a homály, harmat hull,
 Kertek alatt az erdőre megindul.

Kerek erdőn az éjszaka megszállott,
 Szárnya alatt Mikó Zsuzsi megáll ott;
 Keble zihál, szakadozik sohaja,
 Tétovázva a csecsemőt úgy tartja.

Körül tekint, azt se tudja, hogy mit lát,
 Buskomólyan néznek rá a bokrok, fák,
 Meg-megrázzák lombkoronás fejüket,
 Mikó Zsuzsi leteszi a gyermekét.

S fut, fut onnan, torony irányt törtetve . . .
 Lassu sirást hall huzódni mögötte,
 Lassu sirást, bus-penés-zes zöngéssel,
 Mintha galamb haldokolva nyögdecsel.

Lassu sirás elkiséri hazáig,
 Hallja is még azután is, sokáig,
 Forró fejét temeti a párnába,
 Feledne is, aludna is, — hiába.

Fojtja a nagy ránehezült sötétség,
 Meggyújtani még se meri a mécsét;
 Hunyt szemekkel, mozdulatlan ott fekszik,
 Mintha csak a koporsóban, úgy tetszik.

Éjfél táján Mikó Zsuzsi csak fölkel,
 Indul vissza remegő gyors léptekkel;
 Vissza veszi gyermekét, azt fogadja,
 Csak az isten még későre ne adja.

Minden szegény emberbe, már a
 helyzeténél fogva is, egy nagy csomó
 türelem veszi be magát és sok ideig
 nem is igen engedi meg magának, hogy
 a helyzetét igazán lássa, mert mindig
 áztatja lelkét és remél; azt hiszi, hogy
 végre-valahára a véletlen oly változást
 hoz majd be az életbe, mely aztán kár-
 pótolni fogja egész jövőjére. Biztatja ma-
 gát azzal, hogy mégis kell lenni igazság-
 nak is a földön és ha az ember becsü-
 letes, szorgalommal dolgozik, hát csak
 viszi valamire.

Szegény flótás! de kedvesen naiv
 is vagy együgyűségben!

Elfelejtéd, hogy e század végén grasz-
 száló ideák régen kirugták már lábuk
 alól a talajt, hogy az ember értéke csak
 úgy ér valamit, ha azt egy más is pro-
 longálja. Lehet diplomát, lehet magasabb
 képzettséget igazolj okmányod, lehet ki-
 tűnő minősítési táblázatod, lehetsz par
 excellence alkalmas egyéniség; nem ezt
 nézik, hanem azt, hogy ki protezsál és
 azok szája ize szerint intézik el a reak-
 ción nézve csak »bagatell-ügyet». Szóval
 a hivatali kinevezéseknél mindég a ha-
 talmasabb befolyás dönt. Ha a tied eset-
 leg kisebb ameznál, úgy biztosra vehe-
 ted, hogy bukott ügyed van. A protek-
 szálási módok van továbbá hivatalos
 formája is, melyet az 1873. évi t.-cz.
 szentesített és amely alapul szolgált az
 1935—93. és 3022—93. sz. I. M. kör-
 rendeletek kibocsátásánál.

Az imént hivatkozott törvényezik
 és körrendeletek teljesen kiszolgáltatták
 a »civilbagaszt» a »militárizmus» mo-
 lochjának.

Nézzünk egy példát. Egy kisebb ja-
 vadalmazásu hivatalnok állásra pályázik
 egy különben kellő értelmiséggel bíró, de
 már évek hosszú során át diurnistas-
 kodó Sanyaró Vendel és egy Morva-
 vagy Csehországiból ideszakatt kiszolgált
 altiszt, nevezik Krpcsák Eustáchnak. —
 Az előbbi ajánlja fáradhatatlan szorgal-
 ma, az utóbbit pedig a generális ur vi-
 zitkárttyája. Ki nyeri el az állást? A ke-
 gyelmes ur egy nagyot üt az 1873. évi
 II. t.-cz. 5. §-ra és aláírja Krpcsák Eus-

Lihegve fut az erdei homályban,
 Lassu sirás vezérelti útjában,
 Lassu sirás bus-panaszos zöngéssel,
 Mintha galamb haldokolva nyögdecsel.

Lassu sirás elvezeti a helyre,
 S im a sirás felbe szakad egyszerre,
 Csendesség lesz, csak az ágak rezdülnek,
 Kis időre más bokorba' zendül meg.

Sikoltozva zörrent meg a bokrot,
 Minden ágat, levelet megpintott;
 De bujósdi játszik vele a gyermek
 Mire szava megint messzebb felelget.

S Mikó Zsuzsi nyomon úzi bolyongva
 A hang után bekerül a vadonba,
 Ott virad rá, ott éri a dél, estve,
 Ott a másnap, csecsemőjét keresve.

Keresheti csecsemőjét szegény lány!
 Azt a sirást csak ő hallja igazán;
 Rég elhagyták gyermekeivel az erdőt
 Kik rá lestek, »átorosok», tekerők.

Elcsigázva, leroskad, meg' újra kél,
 S első szava gyermeke hogy fölésmél,
 Azt kérdezi vadallattól, madártól,
 Vadon erdő visszhangozik jajától.

Hév barnítja, vihar veri, áztatja,
 Holló, hajt túske, tövis szaggatja,
 Arca piros rózsái lehervadnak,
 Egymásután a napok így haladnak.

S már a nyárnak ki is telt az ideje,
 Hulladoz a csipkebokor levele,
 Őszi derek hűsítik a levegőt,
 Mikó Zsuzsi nem leli a csecsemőt.

tách kinevezetését. A diurnistaságban
 megöszült szegény Sanyaró Vendel to-
 vább körmöhlet, Krpcsák Eustách pedig
 egészen kényelmesen belehelyezkedhetik
 az egzisztenciát biztosító polgári stal-
 lumba.

Midőn ennek a »militár-fángerei»-nak
 konstatálásával, mely senolsem nyer eny-
 nyire dédelgetett helyzetet, fölháborodá-
 sunknak kifejezést adunk, oda kívánjuk
 magyaráztatni szavunkat, hogy a katona
 — ha már annyira vagyunk különben
 is a militárizmusban — tartassék meg
 mindaddig helyén, míg csak lehet és ne
 utassanak ki vele 40—50 képzett polgár
 embert a nagyon megérdemelt, illetve
 rászolgált állásból, csak azért, mert ta-
 lán kényelmellen a katona-mundur. Az a
 katona, ki felvitte a szakaszvezetőségig,
 azt hiszem nem szolgált jobban rá a
 civil-állásra, mint a szegény diurnista,
 ki évek hosszú során át másolgatta az
 »Ő Felsége a király nevében» kiadott
 ítéleteket.

Reméljük, hogy a kenyérkereső állá-
 sokat osztogató illetékes tényezők végre-
 valahára kiszorítják a forgalomból a
 »mundus vult decipi, ergo decipiatur»
 jelszavát és érvényre emelik amaz axió-
 má: hogyha már megadja a polgári
 elem mindazt a katonának, ami a kato-
 náé, ne vegye a polgártól a katona azt
 el, ami respektive a polgári elemé.
 Suum cuique! Kinek-kinek a magáét!

A képviselőházból.

A pénteki viharos jelenetek utójátéka
 folyt le szombaton a képviselőházban. Komor
 arczsal ültek helyükön a miniszterek, élükön
 Wekerlével s az egész házon nyomott
 hangulat uralkodott. Az ellenzék elállt attól a
 szándékától, hogy a pénteki incidenszt zárt
 ülésben tárgyalja és azt határozta, hogy nyílt
 ülésben teszi szavát az ügyet. Mihelyt a ház
 szokásos bejelentéseken túl volt, — felállott
 Horváth Gyula és nyugodtan, tárgyilago-
 san adta elő, hogy mi okozta az ellenzék fel-
 háborodását. Konstatálta, hogy a kölcsönös
 méltányosság, a mely a lefolyt huszonöt év
 alatt a törvényhozásban uralkodott, kezd ki-
 veszni az olyan beszédek után, a minő a mi-
 niszterelnöki székéből elhangzott. Sajnálatát fe-
 jezi ki a történetek fölött, de hozzátette, hogy

Nem is leli, csak keresi, keresi,
 Csak sirását, csak azt hallja, követi,
 Ezt követi éjjel-nappal mind' tovább,
 Hozivatar temeti el a nyomát.

Igmándy Miklós.

Rózsa Sándor honvédekése.

(Az 1848—49-iki szabadságharcból.)

Két olyan esetet tudunk szabadsághar-
 czunkban, midőn a magyar kormány vagy biztosai
 a rablóknak megkegyelmeztek, és katonai szol-
 gálatra alkalmazták őket.

Az egyik, midőn szabadságharcunk leg-
 erélyesebb kormánybiztosa Lukács Sándor,
 győrmegyei képviselő, felnyitatta Győrt a
 megyéhez tömlöczelenek ajtáit, és az elfogott
 raboknak megkegyelmezven, szabad csapatot
 alakított belőlük. — Ezek azután harcol-
 tak névtelenül, a krónika nem tud róluk
 többet.

A másik Rózsa Sándor és csapatának
 története, a ki a bansági magyar taborban
 szerepelt, s a kin a régi jó magyar példaszó
 beigazolódott, hogy a »kutyából nem lesz szá-
 lonna».

Már a szabadságharc előtt hírhedt rabló-
 főnök volt Rózsa Sándor a délvidéken: ret-
 tegett öle mindenki, félté meg a persequ-
 tor is.

Rózsa Sándor és nagyszámú bandája ott
 csatangolt a Hódmezővásárhely és Szeged
 környékén levő tanyákon, de sohasem volt kö-
 tött marsrutája hanem átkelt a Tiszán és Ma-
 rososon, ha az üzlet kívánta. A mocsár lankassa,
 a nádasok, nagyon jó tanyái voltak a gaznep-
 nek, kiknek keméi, orgazdái megfordultak úgy
 a horvát, mint a szerb határon, s hírül hord-

a bekövetkezendő eseményekért a felelősséget
 azokra hárítja, a kik az égő úszköt a csen-
 des hajlékba dobják.

A z e l n ö k rövid megjegyzést tett Hor-
 vátnak azon állítására, hogy ő — az elnök
 — ne tudta volna, miért utasítja rendre Hor-
 váthot.

Ezután Wekerle Sándor miniszter-
 elnök emelt szót. Horváth Gyula állításával
 szemben kijelentette, hogy nem volt része a
 honvédszobor telelezési ünnepélyének elha-
 lasztásában. Azután kifejtette, hogy miután az
 ellenzék felháborodásának okát a saját beszé-
 dében nem találta fel, azt kellett hinni, hogy
 csakugyan előleges megállapodással áll szem-
 ben. Minthogy azonban az ellenzék tiltakozik
 az ellen a felfogás ellen, ő e kijelentés előtt
 meghajol és hitelt ad neki. A miniszterelnök
 nyilatkozata nemcsak a kormányparton, ha-
 nem részben az ellenzéki padokon is helyes-
 léssel találkozt, úgy, hogy már azt lehetett
 hinni, — hogy ezzel a kínos ügy el van
 intézve.

De felállott Horváth Gyula Sándor és
 meglehetősen eles bírálat alá vonta a miniszter-
 elnök pénteki föllépését, kijelentve, hogy mi-
 után a miniszterelnök nem adta meg gróf Ap-
 ponyinak a kellő elégtételt, ő és partja az im-
 már személyesen nyilvánított harcban ha-
 sonló fegyverekkel fog küzdeni.

S z i l á g y i Dező igazságügyminiszter
 igen mérsékelt beszéddel békítőleg igyekezett
 hatni és megjegyezte, hogy sem Apponyiról,
 sem partjáról nem hiszi el, hogy szabályt fog-
 ják tenni magukra nevez a személyeskedést.

Erre azonban Ivánka a Oszkár azzal
 felelt, hogy Horváth beszédere ráduplázza,
 kijelentette, hogy most már legalább tudni fog-
 ja az ellenzék, hogy ilyen stílusú és kaliberű
 miniszterelnökök szemben mi a kötelessége.

Mikor ezután Rohonczi Gyula és Gedeon
 emelt szót, mindenki azt hitte, hogy élesen
 fog riposztirozni Ivánkának; de ő is békülé-
 keny szellemben nyilatkozott és annak a meg-
 győződésének adott kifejezést, hogy a minisz-
 terelnök nem tartozik bocsanatkéréssel.

Átalános figyelem között jelentkezett most
 szólásra gr. Apponyi Albert. Kijelentette,
 hogy semmiféle további elégtételt senkitől sem
 nem vár, sem nem kér, mert tökéletesen meg-
 elégszik azzal az elégtétellel, melyet magának
 vett és azt hiszi, hogy ha valaki rongált te-
 kintélylyel tavozott a pénteki ülésből, az nem
 ő volt. Beszédét az ellenzék viharos tetszésé-
 től kísérve, azzal végzte, hogy az ország szí-
 nét előtt a viták elfajulásáért a felelősséget
 egészen arra hárítja, a ki vele pénteken szem-
 ben állott.

Az Ivánka által odadobott keztyüt Mik-
 lós Gyula vette föl és a kormánypart zajos
 helyeslése mellett jelentette ki, hogy ha Iván-

ták, hol van harácsolni való. — A szegény
 népet nem bántották. — A pandurokat pedig
 rettenetesen párfogásukba vettek, nehogy va-
 lami »Kapcza betyár» ártson a jámbor-
 roknak.

Nem csoda, ha a szabadságharc kitöréseig
 Rózsa Sándor csapatja felszaporodott. Ezek-
 ben a napokban a rablóbanda tetteiről nem
 lehetett mit se hallani. A szegedi és vásár-
 helyi lakosok már azt hittek, hogy feloszlott,
 elpárolgott, vagy más vidékre ment jobb tanyát
 keresni.

Nagy meglepetést szült országszerte, mi-
 dőn a Bajza József szerkesztésében megjelenő
 Kossuth Hírlapjában az alábbi újdonság jelent
 meg:

»A Szeged környékét rettegésben tartó
 Rózsa Sándor nevű hírhedt rablóvezér a sze-
 gedi magistratust azon ajánlattal lepte meg,
 hogy azon esetre, ha neki teljes bünbocsána-
 tot biztosítanak, hajlandó ketszáz derek lovásá-
 val az ellenség ellen indulni s azokat, mint ve-
 zér mindenféle szükséges felszereléssel ellátni.
 Ajánlata elfogadatlán, bejött a városba, (Sze-
 gedre) saját zászlaját kibontotta és a néphez
 gyűjtő beszédet tartott melyet ezerszeres éljen-
 nel fogadtak az emberek.»

Ugy akkor is mint azóta is sokan törték
 a fejüket, hogy mily utonmódon tudta Rózsa
 Sándor a maga és emberei részére
 kieszközölni a kegyelem levelet? Mert az
 tény, hogy megkapta s meg lón neki engedve,
 hogy a rendes csapatok sorában harcol-
 hasson »az osztrák császár és rácz lázadók
 ellen.»

Ennek a legszorosabb kutatásaim dacára
 sem bírtam nyomára akadni. Aonyit sőtöttem
 csak ki, — hogy a márcziust ifjak egyike, —
 Jokai Mór és Rózsa Sándor, a haramia vezér

KARDOS LÁSZLÓNÁL
 KOSUTH-UTCA.

Férfi, női és gyermek

LAGYI
 háza
 ély-ház.
 nék
 dényre
 ugymint:
 gek, Peleri-
 öltök, stb.
 abon látható.

terítő
 nak
 czok
 NÉL.

ka személyes inzultussal fenyegetődött a miniszterekkel szemben, akkor a kormány-párt tudni fogja köteleességét. Még Gullner Gyula s utána ismét a miniszterelnök, gróf Apponyi, az igazságügyminiszter és Horváth Gyula szölkés röviden és ezzel az incidens véget ért. A függetlenségi párt egyáltalán nem vett részt a vitában, mely nem is annyira az ellenzék, mint inkább gr. Apponyi személyes sérelme körül forgott.

Még egy másik személyes ügygel is foglalkozott a ház. Ábrányi Kornél ugyanis bejelentette immunitásának a foganatosított házkutatás által történt megsértését. Az ügyet a házszabályok értelmében vita nélkül kellett volna a mentelmi bizottsághoz utasítani. Minthogy azonban Szilágyi Dezső igazságügyminiszter az elnöki kijelentés után Ábrányi egyik kifejezésére helyreigazító megjegyzést tett, ebből ismét egy kis házszabály-vita támadt, a melyben Polónyi Géza és Horváth Nándor a miniszterrel szemben azt vitatták, hogy nem volt joga szólani.

Az ülés végén Madarász József két interpellációt intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, ezután a ház kimondta, hogy érdemleges ülést nem tart addig, míg a pénzügyi bizottság a költségvetésével el nem készül.

BELFÖLD.

Oláh fanatizmus. Napról-napra szaporodnak a panaszkok ama fanatikus oláh pópák ellen, a kik egyetlen alkalmat sem mulasztanak el, hogy a magyarok ellen táplált ádáz gyűlöletöknek kifejezést adjanak. Kis-Sármás községben nemrég olyan eset történt, a melyet élénken ajánlunk az illető tanfelügyelő figyelmébe. Bald községben néhány uradalmi magyar család gyermekeit a kis-sármási oláh iskolába iratták be, minthogy Baldban iskola még nincs. Az előadások már meg is kezdődtek, a mikor Pintya Simon görög keleti pap megtudta, hogy az oláh iskolába magyar gyermekek is járnak. A fanatikus pápa erre éktelen dühbe jött, berontott az iskolába s a szegény gyermekeket durva káromkodások között a szó szoros értelmében kilökte az iskolából. A pápa egyszersmind kijelentette, hogy magyar gyermekeket az oláh iskolában sohasem fog megtűrni. A szegény magyar szülők most nem tudják, hol jarrassák gyermekeiket iskolába.

A kuria alelnöke nyugalomban. Daruváry Alajos, a kir. kuria második elnöke nyugalomba lépett. A hivatalos lap erre vonatkozólag a következő legfelsőbb keziratot közli: Magyar igazságügyi miniszterem előterjesztése folytán Daruváry Alajost, kuriám második elnökét, ezen állásától saját kérelmére felmentvén, megengedem, hogy ugyan ő a törvény értelmében nyugalomba helyeztessek s neki a bírói pályán teljesített sok évi kitűnő szolgálatait elismerésem nyilvánítsam. Kelt Schönbrunnban, 1893. október 8. Ferencz József, s. k. Szilágyi Dezső, s. k.

A budai honvédszobor megkoszorúzása. November 2-án ünnepet ülnek a budai honvédszobornál, mely kiegészítője lesz a leleplezés ünnepének. A magyar hőlieg bronzkoszorúja, melynek a leleplezőkor csak gipsz-mása díszítette a talapzatot, most készült el s akkor adják át ünnepséggel a fővárosnak. A koszoru gyűjtő bizottsága meghívja az ünnepre a parlamentet s a fővárost; a 48-as honvédek s az egyetemi ifjúság fogja fentartani a rendet. A bizottsági höliegk mind talpig feketében jelennek meg. A szobornál a Budapesti Fegyverház és Kistelektől Maja felé befutó homokbuckák között találkoztak szép holdvilágos éjjel. Ez volt szeptember közepén. Szeptember végén azután a hadügyminiszter is intézett leiratot a bányászati csapatparancsnoksághoz, melyben tudatja, hogy Róza Sándor és emberei bünbocsánatot nyertek s tessék tehát őket felhasználni úgy, a hogy tudják s arra, amire tudják.

Lehet képzeln, hogy mily kellemetlenül érintette ez a leirat a pedáns Vetter Antalt, ki tetőtől-talpig katona lévén, ezt a seregbe nézve gyalagának tekintette. Épen egy kémszemléről tért vissza Nagy-Becskekre, a midőn a napos tiszt jelenti, hogy Róza Sándor 130 emberével bevonult Nagy-Becskekre s várja rendeleteit. Ijedtében majd lefordult a szigorú katona a lovaról. Sarkantyúba kapta menét s vágatva ment a katonai irodába, a hol mindjárt kiadta a parancsot, hogy Róza Sándor köteles a maga népével az Opava külvároson kívül szabad ég alá kivonulni s rövid pihenés után Versecz felé. Damjanich ezredes hadosztályához indulni.

Vetternek ezt a napi parancsát Damjanich nem tudta sohasem megbocsátani, s e miatt került a két derek férfi közt később Szolnoknál nyílt ellenségeskedésre a dolog. Róza Sándortól azonban nem birt Vetter egykönnyen megszabadulni. Par percczel azután, hogy a fentebbi rendeletet kiadta, jelenté hadsegéde, hogy Róza Sándor kapitány az előszobában várakozik, s tisztelni akar. Vetter kénytelen volt elfogadni. Utóbbi bevallja emlékirataiban, hogy Róza

dai Dalárda énekel, Kreith Béla mond alkalmi beszédet, Bartók Lajos elkészítve költeményét.

KÜLFÖLD.

Orosz-francia barátkozás. Toulon, okt. 13. A francia hajóhadosztály délelőtt tizedfél órakor találkozott az orosz hajórajjal. Giers nagykövetségi tanácsos és Maréchal hajóparancsnok az orosz tengernagy hajóra mentek, a hol Maréchal a tengerészeti miniszter nevében üdvözölte az orosz hajórajt. Biztosította az orosz tengernagyot, hogy nemcsak a francia tengerészetet, hanem az egész országot az az értesítje át, a miről a tengernagy nemcsak személyesen meg fog győződni. Ávelene tengernagy a legszebb szavakban mondott köszönetet. Az orosz hajóraj 11³/₄ órakor érkezett a kikötőbe s végigvezetett a francia kereskedelmi hajók közt, hogy elfoglalja a számára kijelölt horgonyzó helyeket. A francia tengerészek szünni nem akart örömiadással és Oroszország éltetésével fogadták a hajórajt. Az orosz tengerészek viszont Franciaországot éltették. A zenekarok az orosz néphimnuszát játszották s a hajókon és a rakparton összegyűlt beláthatatlan sokaság kalapokat és kendőket lobogtatva üdvözölte a hajórajt.

Az osztrák-magyar külügyi hivatal tárgyalásokat folytat az iránt, hogy a Boszniában és Hercegovinában élő, körülbelül 700 000 görögkeleti vallású szerbet a konstantinápolyi anya egyháztól elválassza és a karlócazi patriarkha egyházmegyéjéhez hozzácsatolja.

A brazíliai kormány e hó 10-én rendeletet adott ki, mely a Mello tengernagy parancsának engedelmessé lázadó hajókat, valamint azokat a hajókat vagy erődöket, melyek a felkelőkkel közönséget vállalnak, törvényen kívül állóknak nyilvánítja.

A képviselőház közoktatási bizottsága Schwarz Gy. elnöke alatt pénteken tartott ülésében a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat előadójának megválasztván Bessenyei Ferenczet, tárgyalás alá vette az izraelita vallásról szóló törvényjavaslatot.

Pap Géza előadó részletesen ismertetvén a zsidókra vonatkozó régebbi törvényeket, a törvényjavaslatot, mely a teljes viszonyosság és egyenlőség alapján valósítja meg a zsidó vallás recepezióját, örömmel üdvözli és elfogadásra — ajánlja azon nézetének kifejezése mellett, hogy felveendő a javaslatba az 1868: LIII. t. cz. 18—20-ik és 23-ik szakaszai is.

Gr. Csáky miniszter kötele-ségének tartja a bizottság tudomására hozni, hogy nem kerülte el figyelmét az, hogyha az izraelita vallást egyenjogúnak deklaráljuk, az 1868-iki törvény idézett §-ai is kiterjesztendők lesznek rájuk.

Hogy szóló ezeket nem vette fel a törvényjavaslatba, oka az, hogy a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat akkor még nem volt megállapítva, s szóló azt hitte, hogy a szóban forgó kérdésekről egyöntetűen lehet providenciálni e törvényjavaslatban. Ez azonban nem történhetvén meg, szóló nemcsak nem ellenzi, hanem szükséges kiegészítésnek tartja az előadó által javasolt módosításokat.

Fodor József röviden kijelenti, hogy mellőzni kívánja azon általános felfogást, — mely e javaslat alapelveivel és princípiuma-

val ellentétben áll s azt tartja, hogy az izraelita vallás egyenjogúsítása negációja a kereszténységnek.

Nincs kifogása szólónak az ellen, hogy ha már a magyar honpolgárokkal polgári s politikai jogok tekintetében egyenjogúakká tették az izraelita polgártársaink, egyenjogúakká legyenek vallási tekintetben is. De azt, hogy ne csak az egyenjogúság, de a viszonyosság is megállapítható a keresztény s izraelita vallás közt, magárára nem teheti s ha ez intézkedés nem módosul, nem fogadhatja el magát a javaslatot sem.

Sréter Alfréd elfogadja az egész javaslatot, mert azoknak, a kik a hazát egyformán szolgálják s egyformán szeretik, egyforma jogokat s teljes viszonyosságot óhajt adni.

Okolicsányi József, — hogy az izraelita vallás bevétt vallásnak nyilvánítható, igazságosnak tartja, de a javaslat éppen liberális szempontból hiányos, mert nélkülözhetetlen különösen nálunk, hogy az izraeliták hitelveiket s erkölcsi tanaitak bemutassák s országos szervezetet létesítsenek. Szóló az egyenjogúsítást azon feltételekhez köti, — melyek annak idején a protestánsoktól is megköveteltettek.

Miután a javaslat az állami felügyelet szempontjából mindezekről nem gondoskodott, nem fogadhatja azt el. Utal végül az ország északkeleti részébe való izraelita bevándorlás agályos jelenségeire is s e tekintetben előzetesen korlátozó intézkedést óhajt. — Az izraelita vallásra átterhethés tekintetében csatlakozik a Fodor által mondottakhoz.

Bessenyei a teljes lelkiismereti és vallásszabadság híve lévén, nem lát semmi okot egy szabadelvű és rég óhajtott intézmény megvalósításának elhalasztására.

Papp Géza fájdalommal hallotta Okolicsányi szavait. Szóló a magyarországi zsidókat erkölcsi elveik tekintetében ép oly tisztáknak tartja, mint akár a katolikusokat s semminemű erkölcsi elvek beajutását nem látja szükségesnek.

Országos szerveik jelenleg is vannak az izraelitáknak, a melynek alapján hitközségi életüket ma is szabályozzák.

Kiss Albert előrebocsátván, hogy az ugynevezett egyházipolitikai törvényjavaslatok a protestáns egyházra semmi hasznot nem hoznak, kijelenti hogy ő ezeket más szempontból, a magyar állam egysége szempontjából fogja fel s ezel érdekében áldozatra is kész. A jelen javaslattal szemben megjegyzi, hogy a mit az 1848: XX. t. cz.-ben foglaltunk, azt igyekezzünk is megvalósítani. A jelen javaslatot elfogadja azon feltétel alatt, ha a családi élet terén kifejtett sok kellemetlenség a kötelező polgári házasság alapján orvosolható fog. — s mert elismeri, hogy izraelita polgártársaink már is az itt szóban forgó jogok legnagyobb részének tényleg birtokába jutottak.

A bizottság szombaton általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot. A javaslat részletes tárgyalása ma kezdődik.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton a Gönczy-egyesület Otthonában.

Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Okt. 18. Városi bizottsági tagok választása.

Nov. 1. Egyházközségi közgyűlés kezdete.

Ujdonságok.

Bizottsági tagok választása. — A városi törvényhatósági bizottság választott tagjai közül azok, kik a törvényszerű 6 évet a f. 1893. év végevel kitöltik, az 1870. XLII. t. cz. 28. §. értelmében a bizottságból kilépve, az ezen és más módon üresedésbe jövő bizottsági tagsági helyeknek választás útján leendő betöltése elrendeltetett s a választási eljárás megkezdésére a f. 1893. évi okt. hó 18-ik napja kitűzelet.

Választás útján betöltendő ezuttal kilépés és halálozás folytán megüresedett 47 bizottsági tagsági hely 6 évre, 3 bizottsági tagsági hely pedig 3 évre. A választás sorrendje a következő:

1. Az I-ső választó-kerület — Hatvan-utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre, 1 tagot 3 évre; választási elnök: Lengyel Imre, választási hely a városháza kistanácssterme. 2. A II-ik vál. kerület — Peterfia-utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre, 2 tagot 3 évre; választási elnök: Papp Ferencz; választási helyiség: a városháza nagytanácssterme. 3. A III-ik választó kerület — Csapó-utca — választ 7 bizottsági tagot 6 évre; választási elnök Buzás Pál; választási hely: a tüzoltó őr-tanya. 4. A IV-ik választó kerület — Kossuth-utca választ 8 bizottsági tagot 6 évre; választási elnök: Szabó Kálmán; választási hely a Komáromi ház, földszint. 5. Az V-ik vál. kerület — Varga-utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre; választási elnök: Buday József, választási hely: a megyeháza. 6. A VI-ik vál. kerület — Piacz-utca — választ 8 bizottsági tagot 6 évre; vál. elnök: Tóby István; vál. helyisége: Széchenyi-utcán a volt Korona helyisége.

A választásra jogosítottak névsora a törvény értelmében az országgyűlési képviselő

választók folyó évre érvényes névjegyzékéből mindenik kerületre nézve a választási elnököknek kiadott.

Minden választónak a választás alkalmával személyesen előmutatandó igazoló-jegy kézbesítetik s a szavazatlapon ugyanezre fognak kiosztani, melyekre mindenik választól az általa megválasztani kívánt egyén nevével feljegyzi. A választás a szavazók nevének s lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett személyesen beadott szavazatlapon által történik; ha a szavazatlapon több nevet tartalmaz, az utóbbi irt nevek számba nem vétetnek; a betöltött szavazatlapon a választás napján reggel 9 órától kezdve d. u. 4 óráig a választási helyiségben andandók át. A kitűzött időn túl szavazatlapon el nem fogadhatók.

Ha olyan választatik meg, ki mint leg-több adót fizető már tagja a törvényhatósági bizottságnak és a választást elfogadja, helye a sorrendben következő legtöbb adózótól választatott meg, azon kerületet fogja képviselni, melyet a polgármesterhez intézendő nyilatkozatában megjelölni fog; a többi kerület utóbbi választ. Felhívotnak tehát a választók, hogy a választásra kitűzött időben és helyen igazoló-jegyüket s betöltött szavazatlapjaikat magokkal vivén, megjelenjenek. A választási eljárásra vonatkozó paraszok, vagy a megválasztott tag választáshatási képessége ellen tett észrevételek a választástól számított 15 nap alatt az igazoló választmányhoz — elnöke: Toth Antal bizottsági tag — nyújtandók be.

* Vizsgálat Pável püspök ellen.

Vaszary Kólos hercegeprimás már befejezte a vizsgálatot, — melyet Pável Mihály püspök a nagyváradi gr. kat. egyházmegyéjére ellen annak saját kérelmére folytatott. A vizsgálat tizenkét pontra terjeszkedett ki, melyek részint Pituk rópiratában foglaltatnak, részint az ügy hírlapi tárgyalásakor Pável Mihályt terhelőleg felmerültek. A hercegeprimás megjelölt a 12 pontra és körülményes jelentését már elküldötte Csáky Albin gróf vollos és közköz. miniszterhez. Mint Vaszary Kólos jelenti, vizsgálatában teljes objectivitással, lelkiismerettel és hazafisága sugalmal szerint járt el. Az okmányt a bitoros főpap a napokban személyesen adja át Wekerle Sándor miniszter-elnöknek.

* H.-Böszörmény s a nemzetihősök emléke. Hajdu-Böszörmény városa Böcskaynak és Bathori Gabornak arcképeit elkészíttette Cserna Károly fiatal festő által, ki a két igen sikerült és korhű alkotásban előállított arcképeket már el is küldte rendeltetés helyére. Böszörmény városa kegyeletlenk és hazafias érzelmének akart kifejezést adni azzal, hogy a két arcképet a városháza nagyterme számára megszerzte. Óhajandó volna, hogy a böszörményiek példáját a többi hajduváros is követné.

* Hol terem a jó katona? Most készült el a sorozások statisztikája Ausztriában, úgy mint Magyarországon. E szerint sor alá került az egész monarchiában összesen 764.330 ember, bevált közülök 170.130, vagyis minden ezer emberből 224. A sorozási arányszám rosszabbodott az összes hadtesteknél, kivéve a nagyszabedben hadtestet. — A leg-erősebb fiatal férfiak tehát az erdélyi részekben vannak.

* Eskütvő. Tegnap d. u. esküdtök örök hűséget Mihálykócs János, helybeli szabó-iparos, Oszváth Lajos helybeli cipész-mester nevelt leányának: Róának. Az esketést szertartás, melyet Wolafka püspök végzett — a r. kath. templomban folyt le. Este pedig vacsora volt az örömapa házában s számos pohárköszöntőben éltették az ifju párt.

* Könyvtárnok választás. A ref főiskolában, mint lapunk közelebbi számában jelezte, szombat este lett kihirdetve a szavazás eredménye. Leikes eljenzések kitörése között vett róla tudomást az ifjúság, hogy Balthazár Dezső 4 th. 171 szavazattal 88 ellenében győztes lett. A meghatalmított szavaival beszüntöte meg ezután a bizalmat benne helyező ifjúságnak, hogy oly nagy szépekre jogosító székre emelte; de — úgy mond — híven méltóan az ifjúsághoz s az alma materhez igyekezni fog megfelelni azon kötelességeknek, melyek egy évi pályáján reá várnak. Este Vébersőrcsarnokában fénny bankett rendezett ifjúság győzelem ünnepe. Az elő pohárköszöntő Kovács Lajos 4 th. mondotta, ürítve poharát Balthazárra s a zászlaja alá csoportosult ifjúságra. A másodikat Balthazár Dezső — különösen tetszett lelkes szavakka való azon kijelentése, hogy mindenkor, mindenféle mozgalomban, mint arra leginkább hivatott egyén — zászlótartó akar lenni. Ezután nem volt vége — hossza a humoros toasztoknak, mig nem beleszólt a kedélyes mulatságra a — hajnalhasadás. — A tisztviselői karba szintén a Balthazár párthivei közül kijelölt egyének, kiknek navsorát szombaton már — köztölték választattak be.

* Új tengeri vasuton való szállítása. A m. kir. államvasutak igazgatósága állomásainak meghagyta, hogy f. év október hó 15-től kezdve visszavonásig, de legkésőbb jövő évi február hó 16-ig az üzle szabályzat 56 §-ának ide vágó korlátozó határozománya ideiglenes felfüggesztése mellett, a szakokban vagy ömlesztett állapotban feladandókerülő m o r z o l t u j t e n g e r i t minden egyéb

áru és gabona s de az új tengeri litsák el.

* Könyv ni ev. ref. lelkes szónok és író, de dénének 30-ik é nap az egyházi presbiterek jelen pök ur meleg szö lelkész, isten ál sére. Könyves T hallgatói, kik mi tempiomot, mely tárgyval leplek mel ovációban mel csatlakoztat csekvánatáinkat rookban nyilvánít

* Jókai J előtt ülést tartó rének helyiségek hoy miután a 1894 jan. 6-ikán itt az eddig meg nepélyt megtartó podás történt, h mint a debreczei ág a budapesti tgu küldöttségé Imre polgármes 12-en a városi választatnak. — dező bizottság t né Jókainak a t tal meghívja az hóban tartandó eddigi programkai Mor összes dányat a bizotts re a egyuttal fel bizottságban ma köröket, hogy az deljék meg.

* Szinhá Dezső énekes v került színp. — kedvvel játszott T a p o l c z a i mindvégig disz d o r f i, K r e m mán. Utóbbi röv aratot. Tegnap kedvvel népszin zónés előt. A megfelelő felada Csepreghi ism

* Próba tantó szombat próbájait a g szépe szammal v gyeket 60—70 betanítva a m magyar szolt s tánczot Tajai Szigetközi Erzsé hajnali órak ve

Kolera- hogy felosztó u. ujra kolera-g Horváth József sz. lakásán gyal fert. A beteghez főtelenítetettől s családjától

* Lövöl tályai illetőségű zsefne bordélyh reggel raiott. S z i m á k A n d szerelmét. A led de csupán fejb leányak semm Romeo felkutatá gára lott, mind a azt oly szer szélyre nem let beszállították a magát.

A keresk

Valla m. kir. államv vezetősége min bizottsága ve lejárató pálya lei a hivatalos tekinthetők.

S z á l l i és kir. tengeri Pólaban mind behizottsága c s illette deczen tárgyalást leszi vatalos órák ala

Valla m. kir. államvasu több nemű an czejjából f. e. lyazatot hirdet talos órák ala A debr. keresk

áru és gabona szállítvány előtt első sorban, de az új tengeri feladása sorrendjében szállítsák el.

* Könyves Tóth Kálmán debreczeni ev. ref. lelkész ur, a nagy híri egyházi szónok és író, tegnap érte meg lelkései működésének 30-ik évfordulóját. Ez alkalomból tegnap az egyházi tanácssteremben az összegyűlt presbiterok jelenlétében, it. Kiss Áron püspök ur mellet szavakkal üdvözölte az érdemes lelkészt, isten áldását kérve további működésére. Könyves Tóth Kálmán lelkész urat női hallgatói, kik mindig örömmel keresik föl azon tempiómat, melyben ő prédikál, szép emléktárggyal lepték meg. Ezeknek kívül még számos ovációban részesült. Mi is őszinte örömmel csatlakozunk az üdvözlőkhöz s szerencsés kívánatainkat e rövid, de szívből jött sorokban nyilváníttuk.

* Jókai jubileuma. A Csokonai-kör Jókai jubileum rendező bizottsága tegnap délelőtt ülést tartott a kereskedő ifjak önk. körének helyiségében. Az ülésen elhatározatott, hogy miután a fővárosban a Jókai ünnepély 1894 jan. 6-ikán tartik meg, akkor pedig itt az eddig megbeszélte műsor szerinti ünnepélyt megtartani nem lehet, közös megállapodás történt, hogy úgy Debreczen város, — mint a debreczeni társadalom képviselteti magát a budapesti jubileumi ünnepélyen. Egy 25 tagú küldöttség megy fel, melynek Simonffy Imre polgármester lesz elnöke. Ezek közül 12-en a városi törvényhatósági tagok közül választatnak. — Tizenkettőt pedig a rendező bizottság tagjai közül. A küldöttség atadna Jókainak a diszpolgársági oklevelet s egyuttal meghívja az itt városunkban 1894 május hóban tartandó jubileumi ünnepélyre, mely az eddigi program szerint tartatik meg. A Jókai Mór összes műveinek 200 frtos diszplendányát a bizottság megrendeli a város részére s egyuttal felszólítja a jubileumi rendező bizottságban magukat képviselő társadalmi köröket, hogy az említett művet szintén rendeljék meg.

* Színház. Szombaton este Megyeri Dező énekes vigatéka, az »Özvegy kisasszony« került színrre. — A szereplők mindannyian jó kedvvel játszottak, az előadás összességében a polcai ügy, mint Sugar Aranka mindvégig diskreten játszottak. Jó volt Andorfi, Krémér és Rózsahegy Kálmán. Utóbbi rövid szerepében zajos tetszést aratott. Tegnap a »Veres hajcu« Lukács régi, kedvelt népsziműve adott szép számú közönség előtt. A szereplők mindenike derekasan megfelelt feladatának. Ma a »Prosz bugyellárise«, Csépreghi ismert népsziműve adatik.

* Próbá bál Nagy Gyula kedvelt táncztánító szombaton este tartotta tanítványival próbabálját a »Korona«-ban. A mulatságon szép számmal voltak jelen, úgy hogy a négyeket 60—70 pár tanczolta. Úgyesen voltak betanítva a magán tánczok, melyek közül a magyar szótól Szóke Mariska, az oláh nemzeti tánczot Tajai Jutika, a csángó magyar tánczot Szeghtóki Erzsike lejtették. A mulatságnak a hajnali órák vetettek véget.

* Kolera-gyanus megbetegedés. Alig hogy feloszlat a járvány bizottság, tegnap d. u. ujra kolera-gyanus megbetegedés történt. Horváth József gazdalkodó sa'etrom sor 3414 sz. lakasan gyanus körülmények között rosszul lett. A beteghez Újházi orvost hívták. Lakás feltétlenül tetített, ő pedig elkülvitve a lakótól s családjától, apoltatik.

* Lövöldöző Romeo. Szabó Miklós tályai illetőségű 20 éves betes, ki Simon József né bordélyházában volt alkalmazva, ma reggel rálőtt az ugyanott alkalmazva levő Szimák Anna kéjnére, ki nem viszonzotta szerelmét. A leány fölhegyen találta a golyó, de csupán fejbőret horzsolta egy keveset. — A leányok semmi baj. Azután a lövöldöző Romeo felszaladt a padlásra s háromszor magára lőtt, mind a három golyó fején talált, de azért oly szerencsésen, hogy komolyabb veszélyre nem lehet számíthatani. Szabó Miklóst bezsallították a kózkórházba, hol jobban érzi magát.

A keresk. és ipar kamarától. I. Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. államvasutak budapesti-jobbparti üzletvezetősége mindenemű anyagok szállításának biztosítása végett f. é. november hó 15-én lejárandó pályázatot hirdet. Közlebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők.

II. Szállítók figyelmébe. A cs. és kir. tengerészeti arzenál parancsnokság Pólaban mindennemű anyagok szállításának biztosítása végett f. é. október hó 30-án s illetve december hó 4-én lejárandó versenytárgyalást teszi közzé. Közlebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők.

III. Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Szegeden több nemű anyagok szállításának biztosítása végett f. é. október hó 25-én lejárandó pályázatot hirdet. — Közlebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A depr. kereskedelmi és iparkamara

IV. Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvárt különféle anyagszerek szállításának megbiztosítása végett f. é. november hó 15-én lejárandó zárt pályázatot hirdet. Közlebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők.

V. Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. államvasutak zágabi üzletvezetősége különnemű faanyagok szállításának megbiztosítása végett f. é. november hó 15-én záruló pályázatot tesz közzé. Közlebbi feltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők.

VI. Kereskedők és iparosok figyelmébe. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur a Szerbiában legutóbb életbe léptetett állami egyeduralgosi törvény és annak végrehajtására vonatkozó rendelkezések határozatait, valamint a játékbélyeg illetékre vonatkozó intézkedés ismertetését és az új szerb kivitelű vámtarifa szövegét teszi közzé. Közlebbi felvilágosítással a hivatalos órák alatt kamaránk szolgál.

Irodalom és művészet.

Az Athenaeum Képes Irodalom-történetének (szerk. Beöthy Zsolt) legújabb, tizenegyedik füzeté nagydiszű műmelléklettel jelent meg: ez a gyulafehérvári Bathányi-könyvtár tulajdonát képező, s a könyvészeti irodalomban Esztergomi Missale név alatt szereplő kódex czimképe, színes hasonmásban. Az eredeti a magyarországi középkori könyvfestésnek legrégibb s egyik legszebb emléke, melyet egy vestfáliai származású, de hazánkban letelepedett püébanos írt és festett: 1377-ben. A kódex főekessége a czimlap, melynek szövegét élénk színekben pompázó lombozatos lapszerű festés foglalja be, több miniatür-keppel; ezek közt legszebb a kezdőbetűben levő, mely az angyali üdvözlötet ábrázolja, közepütt a magyar koronával. A másolat, mely Ullman J. intézetéből került ki, valódi remeke a hazai műipárnak. A füzet másik melléklete egy XVI. századbeli magyar író füvészkönyvének czimlapja, mely egyszerűség és középkori gyöngyszertár berendezését is feltünteti. — Nem kevésbé érdekes a füzet szövege, melyben Angyal David folytatja a XVII. századi magyar történetírás ismertetését, találó ítéletekkel jellemvezően a kor történetírót. Utana Erdélyi Pál a XVII. századi lírai költészetéről értekezik, részletesen méltatván Rimai János verseit, a virágzó egyházi költészetet s az u. n. főrangú lírikusok (Beniczki P., Balasa B., Kohary I. s mások) költői művét, különösen kiemelve gróf Pekrnyé. Pekrőczy Kata Szidónia asszonyait melyeket a század legirigibb alkotásainak nevez. A füzet 3-ik cikkében Szechy Károly kezdi meg Zrinyi Miklós működésének jellemzését, itt meg csak a bevezetést adván. A szöveget, mint mindig, ezuttal is sok érdekes kőp díszíti. A 25—28 füzetre tervezett elsőrangú fontosságú vállalat nemzeti kulturánknak örök emléke leend és már ezen szemponból is ajánljuk minden iskolázott ember és minden család figyelmébe. Minden füzet ára csak 40 kr. Megrendelhető a kiadóhivataltól (Athenaeum Budapest Ferenciek Tere 3 sz.) és minden könyvkereskedőtől.

A függetlenségi és 48-as párt társas-vacsorája.

Debreczen, okt. 16. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt annak az öröme, hogy a függetlenségi és 48-as pártközvetlen országgyűlési képviselők egy pártkörben egyesültek, tegnap este a »Korona«-vendégő diszermében társas vacsorát rendezett. A szorgos munkáid daczára igen szép számmal jelentek meg látvársaink. Harom hosszú asztal volt megterítve s mintegy 120 teríték volt elfoglalva. Az asztalfőn Kiss Albert, Szinay Gyula és Rigó Ferencz urak, továbbá pártunknak más kiváló tagjai s oszlopemberei ültek.

A 2-ik fogás után Kiss Albert orsz. gyűl. képviselő emelt poharat. Igen érdekes szavakkal vázolta a legújabb politikai helyzetet, rámutatott azon válságokra, melyeken az egyes politikai pártok már átmentek, reszint pedig előtte állanak. Örömmel konstatalja, hogy a függetlenségi és 48-as párt legelőször esett át a válságon s pártunk ma sokkal erősebb, mint valaha volt. Kegyeletes hangon emlékezvén meg Irányi Danielről, pártunknak volt nagy nevű elnökéről, szíves keszszéggel ismeri el, hogy elsősorban J. s. h. Gyulát, az orsz. füzg. és 48-as párt jelenlegi elnökét illeti az érdem a miatt, hogy az egy pártkörben való egyesülés megörömt s mi is ezen egyesülés öröme gyűltünk ma össze. J. s. h. Gyula, látva a reakció nyílt zászló-hordását, f. h. h. szöveget inteztet: a párt tagjaihoz s ennek az eredménye az erők egyesítése lett. Az egyesülés híret az egész magyar közvélemény örömmel fogadta s a függetlenségi és 48-as párt ma meg sokkal nagyobb kitartással és lelkesedéssel halad célja felé. Ez a cél: Magyarország függetlensége a magyar haza boldogsága. Adja isten, hogy a jövő ezredév közeledtével nemuljanak el a pártok közt a versengések, csak egy verseny legyen köztök, az t. i. hogy melyik párt sze-

reti jobban a hazát? E haza boldogságáért emeli poharát. (Lelkes éljenzések.) Dr. Bakonyi Samu lendületes szavakkal eseteli azon ragaszkodást, melylyel a debreczeni függetlenségi és 48-as párt vezére, Kiss Albert iránt viseltetik A mi pártvezérünk egyik legbuzgóbb előmozdítója volt annak hogy az országos függetlenségi és 48-as pártkörben a szerencsés egyesülés létrejöj. Szeretett pártvezérünket Kiss Albertet élteti. (Hosszan-tartó éljenzés.) Kertész János pártelnök az önálló független Magyarországrt a függetlenségi zászló győzelméért emelt poharat, általános lelkesedés mellett.

Kósa Barna felolvasta Thaly Kálmán orsz. gyűl. képviselőnek, a debreczeni függetlenségi és 48-as párt tiszteletbeli elnökének Kertész János pártelnökhöz intézett következő sürgönyét:

»Debreczeni függetlenségi pártot hazafias örömmel üdvözölöm. Lelkileg önökkel vagyok. Thaly Kálmán.« Az éljenzés lecsillapulta után, melyet ezen üdvözlő sürgöny kelte, Kósa Barna Thaly Kálmánért emelt poharat s egyben azt indítványozta, hogy Thaly Kálmánt hasonlóképen sürgöny útján üdvözölje a társaság. Indítványára a következő sürgöny intéztetett Thaly Kálmánhoz:

»A függetlenségi és 48-as párti képviselők egyesülésének örömménpétt ülő debreczeni polgárok, lelkesedéssel üdvözlik szeretett képviselőjüket, Kertész János pártelnök.« Busai Benke István gyönyörű beszédben a turini reméttélti, kinek legnagyobb öröme van a felett, hogy a függetlenségi és 48-as párti képviselők egyesülése megtörtént. — Ezzé későbbi poharköszöntőjében azon képviselőket, köztük Szinay Gyulát, élteti, kik a pártkörben benmaradtak s testvéri békéjüket nyújtották a kilepeltéknek.

Nagy Zsigmond Debreczen hazafias, független gondolkozású polgárságát s a debreczeni függetlenségi párt elnökét, Kertész Jánost élteti. Az est folyamán még számos poharköszöntő mondatot. B. Benke István a párt buzgó eljáróit Dr. Bakonyi Samu Szilágyi Bálint ügyvédet, Szilágyi Bálint a hazafias polgárságot éltette stb.

A társaság Zsiga Jozsi zenekarának játéka mellett a leglelkesebb hangulatban éjfélig maradt együtt s a Kossuth nóta hangjai mellett oszlott szét.

TÖRVÉNYSZÉK.

* A »Replika« elítéltjei. A Tribuna jelelti: Romanul Miklós, a ki a Replika-pörben egy évi államfogházra, 300 frt pénz büntetésre ítéltetett, e hó 16-án idézést kapott a kolozsvári fogházból, hogy büntetését kezdje meg. Popovics Aurel, ki négy évi fogházra ítéltetett, jelenleg külföldön tartózkodik, azért nem is kézbesítheték neki a kuria határozatát, melylyel az ő elítélteése is jogerőre emelkedett a hatóságok még mindig bíznak abban, hogy Popovics nem követi a megszokott Brote példáját, hanem szépen hazajön leülni a negy sztrádot.

Külföldiek.

Mathuzsölnek Zentán Zenta városában van egy Minako Marcsa nevű ember, a ki most 106 esztendő. Ő utána korra nevez Szegű Ferencz következett, a ki mostanában hat meg 99 éves korában. Az őrz urnák 34 dundukója és 7 szepunkója volt. Összesen 63 családtag gyászolja.

Nevjegygyűjtő angol A dobsinai jégbarlangban van egy hosszú akna, — a mely egy kényelmes kápolnaszerű terembe torkollik; annak a köz-pén jégből kifaragott asztal áll, és körül szinten tömör jégből faragott lozok. Erre az asztalkára teszik le a barlang látogatói nevjegyöket. A napokban egy gyapjungecs, fehér kamásli angol turista megkérte a barlang őret, hogy az asztalkán öszszegyűjtött nevjegyvet átviszsgálhassa. A barlang őrei mosolyogva néztek, mint didereg a szöke angol a csillagos jégjegeczek közt, mohón turkálva a sok penészes, megzöldült karton-laposkak között. Harom órákor diadalmasan konstatalta, hogy tizenkét nevjegyét nevjegyvet olva-ott össze. Azt az órák azonban csak másnap konstatalta, hogy a fehérkamásli gentleman, a kinek bizonyára a nevjegygyűjtés volt a szenvedélye, a legérdekesebb darabokat zsebre vágta. Ezek közt volt Rudolf trónörökös, Stefania özvegy trónörökösé, Milán király, Moltke és több notabilitás nevjegyje. A jégbarlang őre ahogy sem tudja megterteni, hogy olyan előkelő ur, a ki neki arany borravalot ad, hogyan vetemedhetik hitvány papirosdarabkak ellopására.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1893. október hó 17-én: KÖZÖNYT KÖZÖNYVEL. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Moretó. Fordította: Györi V. Zenéjét szerzte: Nikolics. Főszírkészítő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatali főtér 1823.)

Kiadó Cantin Az álmosdi legénységi Cantin, a tisztí ebédlövel, f. évi November 1-től kiadó. Bővebbet az állomási parancsnokságnál Álmosdon. 594/1893. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 15909/1893. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Vég Sámuel felperes részére Balogh István helybeli lakostól 58 frt köte, ennek 1893 évi január hó 18. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 55 kr perkölttség erejéig 1893. évi szeptember hó 23-án bíróilag lefoglalt és 530 frtra becsült 2 drb ló stb. ingóságok 1893. évi október hó 31-ik napján, délelőtt 11 órákor kezdetét vevendő és alperes ebess-pusztai tanyáján megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is, el fognak adatni. Debreczen, 1893. évi okt. hó 15.

Várad, bírói kiküldött.

KASZANYITZKY ENDRE előbb Kuhinka István K.

Debreczen, főpiacz 1900.

Ajánlja a legnagyobb választékkal ujonnan berendezett üveg, porcellán, lámpa, berndorfi alpacca, chinaezüst evőeszközök s KONYHAESZKÖZÖK NAGY RAKTÁRÁT. Üveg, ivó és liqueur készletek, porcellán, evő, kávé, feketekávé, tea és mosdó-készletek, Brümmer, Dümars hazai gyártmányu ASZTALI- és FÜGGŐLÁMPÁK nap, meteor és villámégőkörrel, gyári árak és pontos kiszolgálás mellett. Árjegyzékek ingyen és bérmetve. Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítettek.

JUTÁNYOS szabott áron

szabó LAJOS FIAI

CSZÉGNEL: divatos női ruhaszövetek

Franczia flanel, Kasán, Moldon legujabb flanel selyem és bársony

BLUZOK

színes és fekete selymek MOSÓ VELEZEK

TÉLHIMALÁY KENDŐK selyem- és harasztkendők Gyermekek ruháskak, felöltők normal-gyapju- és pamut

ALSÓ INGEK UJJASOK és NADRÁGOK

Téli harisnyák, kezttyük Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI és GÁCSI posztokban

(443.) Tricot, peruvien és Doskinokban.

KARDOS LÁSZLÓNÁL
KOSSUTH-UTCZA.

VALÓDI VÁSZNAK.
Diszes kávékészletek.
ASZTALNEMŰEK (szepességi.)
Complete kelengyék.
Igen nagy raktár:
ágyterítők-ben

Gyapju és selyem alszoknyák.
(444.)

Iskolamegnyitás.
A Debreczeni Jótékony Nőegyesület által fenntartott
Női ipariskola
Október 30-án megnyílik.
A BEIRÁS TART OKTÓBER 25-29-ig;
eszközi a Nőegyesület Péterfia-utcai árvahá-
zában az igazgatóság, hol bővebb felvilágosi-
tás nyerhető. Előzetes jelentkezéseket elfogad
a nőegyesületi elnök (Péterfia-u. 974.)
és alelnök. (Széchenyi-utca 1774.)
A tantolyam 10 hónapra terjed.
Beirási-díj 10 korona,
tandíj havonként 5 korona.
A női ipariskolai bizottság
Elnöksége.
(456.)

Magyar biztosítási iroda

BUDAPEST, Deák Ferencz-utca 21. szám.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy irodánkat megnyitottuk. Hivatásunk leszen a nagy közönségnek biztosítási ügyeiben, sérelmeiben támogatólag eljárni é. p.
1. A biztosító közönséget peres esetekben szaklérfiak támogatása mellett kiváló jogászokkal képviseltetni.
2. Kár esetén (tűz- és jégkárnál) kiváló szakferfiak helyettesítettni a kárvallott felet a kár megállapításánál.
3. Felülvizsgálni betervezendő bevallásokat és kiállított kötvényeket.
4. Lelkiismeretes és pontos tanácssal, utbaigazítással, információval szolgálni a hozzánk fordult feleknek a biztosítási intézmény minden ágazatában.
5. Elfogadunk biztosítási ajánlatokat tűz, jég, baleset ellen és az ember életére, tetszésszerű intézet részére és ezeket a legszigorubb pontossággal eszközöljük.
6. Kiadjuk a „**Biztosítási Értesítő**“-t, melynek előfizetői ingyen kapnak bármilyen, a biztosítás terén előfordulható ügyekre információt.

Prospektusok és díjtáblázatok bérmentve és ingyen.

(460.)

SZÖNYEGEK

függönyök, ágy- és asztal-terítők

bútorszövetek és viaszkos-vásznak
takarók és lópokrócok

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNÉL.

(443. a)

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen ujonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TÁNCZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „**DEBRECZENI HIRADÓ**” is nyomtatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!

Hirdetések a „**DEBRECZEN**” czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,
bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,
MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Előfizetők
helyben, vagy post.
Egész évre . . . . .
Félévre . . . . .
Negyedévre . . . . .
Egy hónapra . . . . .
Egy napra . . . . .
Egy órára . . . . .
Egy percre . . . . .

Előfizetők
Tegedő K. Lajos könyv-
szállító vállalatban.
szállít.

A hol

(K. B.) De
nap városi b
nak. Hogy me
sági tag val
szavazási hel
a választás m
déseket már
azonban —
lyólag — köte
gokat elmond
estéjén feltün

A holnap
a lehető legs
tok ezuttal n
hanem kölcs
egyértéktől ak
rületekben a

A debrec
téző bizottsá
intéző bizotts
Debreczen v
számos nagy
czeni egyete
sítása szűke
gárságának a
egyértéktől
tettel tovább
munkaidő el
választót vis
zástól, vagy
csakis saját
rohadták vol
hogy a vála
csak a státt
azaz a párt
választási na
toznék a szá
téssel megáll

A korm
a Péterfia-
kerületekben
lyek eddig
birtokában
jelöltjei fog
megválasztat
szont a Var
tekben, mely

A „DEB

Egy szeg
Az a ne
„Humanitás”
ennek a nagy
egyletnek volt
Hanem
fedetlen kop
A béke
je, s a megvá
fedőt.

Talán az

halott.
Most me
szenvend . . .
az egekben m
Itt a for
dig a szegény
sütkerezni . .
gyogását kivá
hatott, abban
nek neve vilá
Csak szá
is megfagyott
nem érez sem
meggyógyult

A halál
sójáját, s lát
ragyogtak, ho
könyveket, me
ke : A költő
S annak
az, mely a sz
egy ismeretlen
szerény kosza
Egyszer
tötte be a sz